

VIJEĆE EUROPE

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET HANŽEVAČKI PROTIV HRVATSKE

(Zahtjev br. 17182/07)

PRESUDA

STRASBOURG

16. travnja 2009.

Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Hanževački protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

g. Christos Rozakis, *predsjednik*,

gđa. Nina Vajić,

g. Anatoly Kovler,

gđa. Elisabeth Steiner,

g. Khanlar Hajiyev,

g. Dean Spielmann,

g. Sverre Erik Jebens, *suci*,

i g. Søren Nielsen, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 26. ožujka 2009. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 17182/07) protiv Republike Hrvatske što ga je 28. ožujka 2007. godine hrvatski državljanin, g. Davor Hanževački ("podnositelj zahtjeva") podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija").
2. Podnositelja zahtjeva je zastupao g. Z. Novaković, odvjetnik iz Zagreba. Hrvatsku vladu ("Vlada") zastupala je njena zastupnica gđa Š. Stažnik.
3. Dana 27. lipnja 2008. godine predsjednik Prvoga odjela odlučio je Vladu obavijestiti o prigovorima koji se tiču prava podnositelja zahtjeva na pošteno suđenje i prava da se brani uz pomoć odvjetnika po svom izboru. Također je odlučeno o osnovanosti zahtjeva odlučiti istovremeno kad i o njegovoj dopuštenosti (članak 29., stavak 3.).

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelj zahtjeva je rođen 1968. godine i živi u Daruvaru.
5. Dana 11. prosinca 2002. godine Općinsko državno odvjetništvo u Daruvaru podiglo je optužnicu protiv podnositelja zahtjeva pred Općinskim sudom u Daruvaru, optuživši ga za povredu autorskih prava na način da je koristio razne dijelove kompjuterskog softvera bez suglasnosti imatelja mjerodavne dozvole. Podnositelja zahtjeva u postupku je zastupao odvjetnik kojega je on odabrao. Na ročištu održanom 10. ožujka 2003. godine podnositelj zahtjeva iznio je svoju obranu. Na ročištu održanom 28. travnja 2003. godine Općinski sud je saslušao svjedoke koje je predložila obrana i donio presudu kojom je podnositelja zahtjeva oslobodio svih optužbi. Međutim, Županijski sud u Daruvaru je 10. srpnja 2003. godine ukinuo ovu presudu po žalbi koju je uložilo državno odvjetništvo.
6. U ponovljenom postupku pred Općinskim sudom u Daruvaru pribavljeno je mišljenje vještaka. Na prvom ročištu održanom 6. listopada 2003. godine podnositelj zahtjeva je iznio svoju obranu u nazočnosti svoga odvjetnika. Sljedeće ročište, zakazano za 29. prosinca 2003. godine je odgođeno na prijedlog odvjetnika podnositelja zahtjeva koji je u podnesku dostavljenom 24. prosinca 2003. godine objasnio da je za taj dan već planirao putovanje. Ročište zakazano za 4. veljače 2004. godine odgođeno je zbog bolesti predsjednika vijeća.

7. Prema navodima podnositelja zahtjeva, njegov je odvjetnik prije ročišta zakazanog za 9. ožujka 2004. godine kontaktirao Općinski sud telefonom i zatražio odgodu zbog svoje iznenadne bolesti.
8. Podnositelj zahtjeva je na početku ročišta zatražio odgodu ročišta i obavijestio sud da ne želi iznijeti svoju obranu bez nazočnosti svoga odvjetnika. Predsjednik vijeća je međutim odlučio održati ročište. Zastupnik optužbe također nije bio prisutan. Podnositelj zahtjeva, koji je već iznio svoju obranu na prethodnim ročištima, iznio je dodatno svoju obranu. Prijedlog podnositelja zahtjeva da se saslušaju daljnji svjedoci odbijen je. Podnositelj zahtjeva je dao završnu riječ. Rasprava je zaključena i izrečena je presuda. Podnositelj zahtjeva je proglašen krivim za korištenje raznih dijelova kompjuterskog softvera bez suglasnosti imatelja mjerodavne licence. Izrečena mu je kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca te je primijenjena uvjetna osuda sa rokom kušnje u trajanju od godine dana..
9. U žalbi podnesenoj 21. travnja 2004. godine podnositelj zahtjeva je *inter alia* prigovorio da je ročište od 9. ožujka 2004. godine održano u odsutnosti njegovoga odvjetnika, iako je postojao opravdani razlog za njegovu odsutnost. Ustvrdio je da je u jutro 9. ožujka 2004. godine njegov odvjetnik telefonom kontaktirao Općinski sud u Daruvaru. Na njegov poziv odgovorio je službenik i odvjetnik je zatražio da razgovara s predsjednikom vijeća. Sudac međutim nije odgovorio na poziv. Stoga je odvjetnik zamolio službenika, M.R. da obavijesti predsjednika vijeća o njegovoj nemogućnosti da nazoči ročištu zbog iznenadne bolesti. Službenik je to učinio. U zapisniku s ročišta nije zabilježen zahtjev da ročište bude odgođeno zbog njegove iznenadne bolesti. Podnositelj zahtjeva je priložio liječničku potvrdu za svoga odvjetnika od 8. ožujka 2004. godine, u kojoj je naznačeno da je od toga datuma bio na bolovanju.
10. Dana 24. lipnja 2004. Županijski sud u Bjelovaru potvrdio je prvostupanjsku presudu. Utvrdio je da nazočnost odvjetnika podnositelja zahtjeva na ročištu održanom 9. ožujka 2004. godine nije bila nužna. Mjerodavni dio drugostupanjske presude glasi kako slijedi:

"(...) Žalbeni prigovori optuženika da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba Zakona o kaznenom postupku iz članka 367. stavak 3. ZKP, jer je glavnu raspravu održao bez prisutnosti branitelja, ovaj sud ne nalazi osnovanim. Polazeći od činjenica koje su navedene na zapisniku sa glavne rasprave od 09. ožujka 2004. godine dolazi se do zaključka da iako je optuženik zahtjevao odgodu glavne rasprave zbog opravdane spriječenosti dolaska njegova branitelja, da je prvostupanjski sud ocijenio da odsutnost branitelja očito ne bi bila štetna za njegovu obranu, jer je glavna raspravu održao unatoč toga i istoga dana donio prvostupanjsku presudu. Takav postupak prvostupanjskog suda trebalo je ocjenjivati u vidu povrede prava obrane optuženika i razmotriti je li to moglo utjecati na donesenu presudu. Polazeći od toga treba reći da nove činjenice, koje je optuženik isticao na navedenoj glavnoj raspravi i zbog kojih je tražio njezinu odgodu s obzirom da je njegov branitelj raspolagao novim dokazima koji se odnose na ponudu za kupnju softvera „Autocad“ i u kojoj je označena cijena, nisu činjenice koje bile odlučne za samo kazneno djelo. To iz razloga što je u pobijanoj presudi sud optuženika proglasio krivim zbog kaznenog djela iz čl. 230. st. 1. KZ i što se dakle radi o osnovnom obliku tog kaznenog djela za koje je neodlučno je li pribavljena znatna imovinska korist ili je pak prouzročena znatna šteta. Upravo stoga odsutnost branitelja na glavnoj raspravi nije mogla biti od utjecaja na donošenje pobijane presude i njezinu zakonitost."
11. Dana 28. rujna 2006. godine Ustavni sud Republike Hrvatske odbio je naknadnu ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva kao neosnovanu.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

12. Mjerodavni dio Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, br. 110/1997, 27/1998, 58/1999, 112/1999, 58/2002 i 62/2003) propisuje kako slijedi:

Članak 5.

„(1) Okrivljenik se ima pravo braniti sam ili uz stručnu pomoć branitelja kojega će sam izabrati iz reda odvjetnika....

...”

9. Govori stranaka

Članak 360.

Nakon završenoga dokaznog postupka predsjednik vijeća daje riječ strankama, oštećeniku i branitelju. Prvo govori tužitelj, zatim oštećenik, branitelj, pa optuženik...“

Članak 363.

(1) Branitelj ili sam optuženik izložiti će u svojem govoru obranu i može se osvrnuti na navode tužitelja i oštećenika.

13. Na temelju članka 430. Zakona o kaznenom postupku, kad optuženik zatraži preinačenje pravomoćne presude nakon utvrđenja povrede, *inter alia*, prava na pošteno suđenje od strane Europskoga suda za ljudska prava, primjenjuju se pravila koja uređuju ponavljanje postupka.
14. Članak 230. stavak 1. Kaznenoga zakona („Narodne novine“, br. 110/1997, 28/1998, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 11/2003 i 105/2004) propisuje kazneno djelo neovlaštene upotrebe autorskog djela, predviđajući novčanu kaznu ili kaznu zatvora od najmanje tri godine.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6., STAVAK 1. I 3. KONVENCIJE

15. Podnositelj zahtjeva prigovara da je ročište od 9. ožujka 2004. godine održano u odsutnosti njegovoga branitelja. Poziva se na članak 6, stavke 1. i 3.(c) Konvencije, čiji mjerodavni dio glasi kako slijedi:

„1. Radi utvrđenja.....u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo ...neovisni i nepristrani sud pravično.....

...

3. Svatko optužen za kazneno djelo ima najmanje sljedeća prava...

c) da se brani sam ili uz branitelja po vlastitom izboru, a ako nema dovoljno sredstava platiti branitelja, ima pravo na besplatnog branitelja, kad to nalažu interesi pravde;

...”

16. Vlada je osporila tu tvrdnju.

A. Dopuštenost

17. Sud primjećuje da ovaj dio zahtjeva nije očigledno neosnovan u smislu članka 35., stavka 3. Konvencije. Nadalje primjećuje da nije nedopušten po bilo kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

B. Osnovanost

18. Podnositelj zahtjeva tvrdi da je njegovo pravo na pošteno suđenje i osobito njegovo pravo da ga zastupa pravni zastupnik po njegovom izboru u kaznenom postupku koji se vodio protiv njega bilo povrijeđeno stoga što je raspravni sud koji je vodio postupak odbio njegov zahtjev za odgodom ročišta na kojem je zaključena glavna rasprava zbog nenadane bolesti njegovoga branitelja. Objasnio je da se njegov branitelj razbolio dan prije ročišta i da je propisno obavijestio raspravni sud o tome telefonom tog jutra kad je održano ročište. Tvrdi da je prema mjerodavnim odredbama Zakona o kaznenom postupku raspravni sud imao dužnost odgoditi ročište kad je branitelj obavijestio sud o svojoj nemogućnosti nazočiti ročištu iz opravdanog razloga. Podnositelj zahtjeva nadalje naglašava važnost ročišta na kojem je zaključena glavna rasprava u kaznenom postupku, budući je to jedina prilika da obrana usmeno iznese svoje mišljenje o rezultatima postupka pred raspravnim sudom, a i svoje zaključke i argumente glede dokaza u predmetu. Naglasio je i da se u tom predmetu radi o složenim pravnim pitanjima, osobito o tome mogu li se njegove radnje smatrati nezakonitima, te da je takve argumente mogao odgovarajuće iznijeti samo kvalificirani pravnik.
19. Vlada tvrdi da raspravni sud nije imao dužnost odgoditi ročište o kojemu je riječ budući su svi dokazi već bili izvedeni prije završnog ročišta i da nisu postojale nikakve posebne okolnosti koje bi zahtijevale nazočnost branitelja podnositelja zahtjeva na završnom ročištu. Naglašava da se branitelj podnositelja zahtjeva razbolio dan prije ročišta i da je mogao obavijestiti raspravni sud o tome taj isti dan telefaksom. Stoga, podnositelju zahtjeva nije bilo omogućeno pravno zastupanje upravo zbog propusta koji treba pripisati krivnji njegova branitelja.
20. Sud prvo primjećuje kako nije njegova zadaća dati odgovor na sporne tvrdnje stranaka o tome je li Općinski sud u Daruvaru, prema mjerodavnim odredbama hrvatskog Zakona o kaznenom postupku, bio obvezan odgoditi ročište na kojem je zaključena glavna rasprava u kaznenom postupku protiv podnositelja zahtjeva zbog opravdane nenazočnosti njegovoga branitelja. Zadatak suda je ocijeniti jesu li, sa stajališta Konvencije, bila poštivana prava podnositelja zahtjeva na obranu u mjeri koja zadovoljava jamstva poštenog suđenja iz članka 6. Konvencije. S tim u vezi Sud na početku ponavlja da zahtjeve iz stavka 3., članka 6. treba gledati kao osobite vidove prava na pošteno suđenje zajamčenog stavkom 1. (vidi, među mnogim drugim izvorima prava, predmet *Balliu v. Albania*, br. 74727/01, § 25., 16. lipnja 2005.). S time u vezi, Sud je pozvan ispitati je li kazneni postupak protiv podnositelja zahtjeva, u svojoj cijelosti, bio pošten (vidi, među mnogim drugim izvorima prava, predmet *Imbrioscia v. Switzerland*, 24. studenog 1993., Series A br. 275, § 38. i predmet *S.N. v. Sweden*, br. 34209/96, § 43., ECHR 2002-V i predmet *Vanyan v. Russia*, br. 53203/99, § 63.-68., 15. prosinca 2005.).
21. Sud ponavlja kako je pravo svakoga optuženoga za kazneno djelo da bude branjen od strane odvjetnika, jedno od temeljnih značajki poštenoga suđenja, iako to pravo nije apsolutno (vidi predmet *Krombach v. France*, br. 29731/96, § 89., ECHR 2001-II). Osobi optuženoj za kazneno djelo koja se ne želi sama braniti mora se

- omogućiti pravna pomoć po njegovom izboru (vidi predmete *Campbell and Fell v. the United Kingdom*, 28. lipnja 1984., Series A br. 80., § 99.; *Pakelli v. Germany*, 25. travanj 1983., Series A br. 64., § 31. i *Whitfield and Others v. the United Kingdom*, br. 46387/99, 48906/99, 57410/00 i 57419/00, § 48., 12. travnja 2005.).
22. Sud primjećuje da je podnositelja zahtjeva u ovome predmetu u kaznenom postupku protiv njega stalno zastupao odvjetnik kojega je sam odabrao, osim na završnom ročištu pred raspravnim sudom. Prije toga ročišta podnositelj zahtjeva je iznio svoju obranu te su ispitani svi svjedoci koje je predložila obrana. Sud nadalje bilježi da je podnositelj zahtjeva na završnome ročištu pred raspravnim sudom zatražio odgodu zbog nenazočnosti svoga branitelja koji se iznenada razbolio. Taj je zahtjev, međutim, bio odbijen. Podnositelj zahtjeva je tada dao svoju daljnju obranu i iznio svoju završnu riječ.
 23. Sud je svjestan zahtjeva učinkovitosti vođenja kaznenog postupka. Međutim, taj zahtjev ne može biti suprotan zaštiti prava na obranu u mjeri nespojivoj s jamstvima poštenoga suđenja iz članka 6. Konvencije. S tim u vezi Sud bilježi kako je istina da je branitelj podnositelja zahtjeva zatražio odgodu ročišta zakazanog za 29. prosinca 2003. godine zbog prethodno planiranoga puta. Međutim, imajuću u vidu da ročište pada tako blizu javnom prazniku kao i činjenicu da je branitelj unaprijed obavijestio raspravni sud o svojoj nemogućnosti da bude nazočan, Sud smatra kako te okolnosti ne ukazuju da su podnositelj zahtjeva ili njegov branitelj postupali u zloj namjeri ili da su pokušali nepotrebno odugovlačiti postupak.
 24. Glede okolnosti oko zahtjeva za odgodu završnoga ročišta, Sud bilježi kako je u svojoj žalbi branitelj podnositelja zahtjeva detaljno objasnio da se iznenada razbolio dan prije ročišta i da je to jutro kad je održano ročište kontaktirao telefonom raspravni sud. Dao je ime službenika koji je primio poziv i koji je otišao obavijestiti raspravnoga suca o njegovoj nemogućnosti da bude nazočan. Također je priložio i liječničku potvrdu iz koje je vidljivo da je 8. ožujka 2004. godine bio na bolovanju. Žalbeni sud nije uopće komentirao te okolnosti nego je umjesto toga zaključio kako braniteljeva nazočnost nije bila potrebna u smislu dokaza koji su već bili izneseni pred raspravnim sudom te značajki kaznenoga djela za koje je podnositelj zahtjeva optužen.
 25. Sud ne može podržati mišljenja žalbenoga suda iz slijedećih razloga. Sud bilježi da je jedan od najvažnijih vidova ročišta za zaključenje glavne rasprave u kaznenom postupku prilika da obrana, kao i tužitelj, iznesu svoje završne riječi, te je to jedina prilika da obje stranke usmeno izlože svoje poglede na cijeli predmet i sve dokaze izvedene tijekom postupka te da daju svoju ocjenu rezultata kaznenog postupka. Sud smatra kako izbor državnog odvjetnika da ne bude nazočan na zaključnom ročištu u predmetu protiv podnositelja zahtjeva ne može imati nikakav utjecaj na pravo okrivljenika da ga zastupa branitelj kojega je sam odabrao.
 26. Po mišljenju Suda, nenazočnost branitelja podnositelja zahtjeva bila je opravdani razlog za odgodu ročišta 9. ožujka 2004. godine, s obzirom na značenje ročišta za zaključenje glavne rasprave u kaznenom postupku protiv podnositelja zahtjeva (vidi stavak 25. ove presude).
 27. Ovaj nedostatak nije ispravljen od strane Županijskog suda ili Ustavnog suda, budući da ti sudovi nisu održali ročišta.
 28. Imajući na umu svrhu Konvencije, a to je zaštita prava koja su praktična i djelotvorna, te važno mjesto koje pravo na pošteno vršenje pravde zauzima u demokratskom društvu, u smislu Konvencije, Sud smatra da bilo koje restriktivno tumačenje članka 6. ne bi odgovaralo cilju i svrsi te odredbe (vidi, *mutatis*

mutandis, predmete *Delcourt v. Belgium*, 17. siječnja 1970., Series A br. 11, § 25., i *Ryakib Biryukov v. Russia*, br. 14810/02, § 37., ECHR 2008-...).

29. U takvim okolnostima Sud nalazi da se podnositelj zahtjeva nije mogao braniti uz pravnu pomoć po svom odabiru u mjeri kako to zahtijeva Konvencija. Stoga je došlo do povrede članka 6., stavka 1., zajedno s člankom 6., stavkom 3(c) Konvencije.

II. OSTALE NAVODNE POVREDE KONVENCIJE

30. Podnositelj zahtjeva također prigovara na temelju članka 6., stavka 1. Konvencije zbog ocjene dokaza i ishoda kaznenog postupka protiv njega i na temelju članka 7. Konvencije da djela koja je počinio ne predstavljaju kazneno djelo. Na kraju, poziva se na članak 17. Konvencije.
31. U svjetlu svega materijala koji posjeduje, a i utoliko koliko su stvari kojima se prigovara u okviru njegove nadležnosti, Sud smatra da se u ovome predmetu niti naizgled ne vidi povreda nekog od navedenih članaka Konvencije. Slijedi da su ovi prigovori nedopušteni na temelju članka 35., stavka 3. kao očigledno neosnovani i da ih treba odbiti na temelju članka 35., stavka 4. Konvencije.

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

32. Članak 41. Konvencije propisuje:

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

A. Šteta

33. Podnositelj zahtjeva potražuje 100.000 hrvatskih kuna (HRK) na ime nematerijalne štete.
34. Vlada smatra da je traženi iznos prekomjeran.
35. Sud smatra da utvrđenje povrede zajedno s mogućnošću traženja ponavljanja postupka, a koju podnositelj zahtjeva ima na temelju nacionalnoga prava (na temelju članka 430. hrvatskog Zakona o kaznenom postupku) predstavlja samo po sebi dostatnu pravičnu naknadu u okolnostima ovoga predmeta

B. Troškovi i izdaci

36. Podnositelj zahtjeva također potražuje 39.550 HRK na ime troškova i izdataka nastalih pred Sudom i pred domaćim sudovima.
37. Vlada je ostavila Sudu ocjenu nužnosti nastalih troškova.
38. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu svojih troškova i izdataka samo ukoliko je dokazao da su oni stvarno i nužno nastali i da su bili razumni s obzirom na količinu. U ovome predmetu, uzevši u obzir informacije koje posjeduje i naprijed navedene kriterije, Sud smatra razumnim podnositelju zahtjeva dosuditi iznos do 5.400 EUR na ime troškova i izdataka, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati podnositelju zahtjeva na taj iznos

C. Zatezna kamata

39. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD

1. *proglašava* jednoglasno prigovor koji se tiče prava podnositelja zahtjeva na pošteno suđenje i na pravo obrane uz pravnu pomoć po svom odabiru dopuštenim, a ostatak zahtjeva nedopuštenim;
2. *presuđuje* sa šest glasova prema jedan da je došlo do povrede članka 6. stavak 1., zajedno sa člankom 6. stavak 3. (c) Konvencije.
3. *presuđuje* sa šest glasova prema jedan
 - (a) da utvrđenje povrede zajedno s mogućnošću da prema nacionalnom pravu traži ponavljanje postupka predstavlja dostatnu pravičnu naknadu;
 - (b) da tužena država treba podnositelju zahtjeva, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, isplatiti iznos od 5.400 EUR (pet tisuća četiri stotine eura) uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati podnositelju zahtjeva na ime troškova i izdataka, koje treba pretvoriti u nacionalnu valutu tužene države po stopi primjenjivoj na dan namirenja;
 - (c) da se od proteka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na naprijed navedeni iznos plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;
4. *odbija* jednoglasno ostatak zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravednu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 16. travnja 2009. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren Nielsen

tajnik

Christos Rozakis

predsjednik

U skladu sa člankom 45., stavkom 2. Konvencije i Pravilom 74., stavkom 2. Poslovnika Suda, ovoj je presudi dodano izdvojeno mišljenje suca Jebensa.

C.L.R.
S.N.

IZDVOJENO MIŠLJENJE SUCA JEBENSA

Uz dužno poštovanje, ne slažem se s većinom da je u ovome predmetu došlo do povrede članka 6.. Iz razloga navedenih u daljnjem tekstu, mislim da je podnositelj zahtjeva imao pošteno suđenje pred Općinskim sudom.

Prvo primjećujem da je branitelj podnositelja zahtjeva bio nazočan na prethodnim ročištima, uključujući i ročište od 6. listopada 2003. godine, kad je podnositelj zahtjeva iznio svoju obranu. Isto je tako pomogao podnositelju zahtjeva pri ispitivanju svih svjedoka saslušanih na prethodnim ročištima. Nadalje, u pismenim je podnescima prije zaključnog ročišta imao dostatne prilike izraziti svoja mišljenja o činjenicama predmeta i o svim pripadajućim pravnim pitanjima. Na zaključnom ročištu nisu bili saslušani daljnji svjedoci. Međutim, sam podnositelj zahtjeva još je jednom saslušan na tom ročištu te je dao i završnu riječ.

Po mom mišljenju, za ocjenu prigovora mjerodavno je i to što je podnositelj zahtjeva bio zastupan tijekom cijeloga postupka pred žalbenim sudom i pred Ustavnim sudom. Branitelj podnositelja zahtjeva je tako i u žalbi protiv prvostupanjske presude i u ustavnoj tužbi imao daljnju mogućnost izložiti svoje mišljenje o predmetu.

Međutim, po mom je mišljenju još važnija činjenica da je žalbeni sud pažljivo ispitao je li nenazočnost branitelja mogla imati utjecaja na ishod predmeta. Na to je pitanje odgovorio negativno, i to je objasnio na konkretan i uvjerljiv način, vidi citat u stavku 10. Ne vidim nikakvog razloga dvojiti o valjanosti zaključka do kojega je došao žalbeni sud, imajući na umu i načelo supsidijarnosti, s obzirom na ocjenu činjeničnih pitanja.

I kao sažetak, stroga provjera postupka u cjelini navodi me na zaključak da podnositelj zahtjeva nije bio lišen poštenog suđenja (vidi, *mutatis mutandis*, predmet *Imbrioscia v. Switzerland*, 24. studeni 1993., § 44., Series A br. 275). U okolnostima ovoga predmeta nalazim da se je podnositelj zahtjeva mogao braniti uz pravnu pomoć u mjeri koju traži Konvencija. Stoga po mom mišljenju nije došlo do povrede članka 6., stavka 1. uzetog zajedno s člankom 6., stavkom 3. Konvencije.